

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 173 fra folketingsåret 2002-03. Se Folketingstidende 2002-03, tillæg A side 7056 og 7058.

Forslagsstillerne ønsker uden at svække retssikkerheden at give Arbejdstilsynet mulighed for at reagere hurtigt over for visse overtrædelser, fordi det bidrager til at øge den præventive virkning af Arbejdstilsynets indsats. Effekten af den indsats, Arbejdstilsynet som tilsynsmyndighed udfører, afhænger bl.a. af, om Arbejdstilsynet har mulighed for umiddelbart at give et bødeforelæg, når Arbejdstilsynet konstaterer en overtrædelse.

Forslaget indebærer en opprioritering af anvendelsen af bøder for overtrædelser af formelle regler. Hensigten er, at Arbejdstilsynet i højere grad skal forfølge og anvende administrative bødeforelæg ved overtrædelse af regler af mere formel karakter, fordi overholdelse af disse regler har en dokumenteret betydning for virksomhedernes egen indsats på arbejdsmiljøområdet. Det gælder ikke mindst de arbejdsmiljøregler, der direkte eller indirekte er møntet på forebyggelse og dermed har stor betydning for arbejdsmiljøet.

Som eksempel kan nævnes manglende udarbejdelse af en arbejdspladsvurdering. Selve udarbejdelsen af en arbejdspladsvurdering (APV) indebærer en proces, hvor ledelsen i samarbejde med medarbejderne sætter fokus på arbejdsmiljøet, vurderer eksisterende sundhedsrisici og herudfra sætter sig konkrete forebyggelsesmål.

I en kort periode før den nuværende regerings tiltræden, hvor Arbejdstilsynet havde den her foreslåede mulighed, fik tusinder af virksomheder travlt med at få sikkerhedsorganisationen til at fungere, få lavet ar-

bejdspladsvurdering m.v. Selve bevidstheden om, at virksomheden kunne få en bøde af en vis størrelse for ikke at arbejde systematisk med arbejdsmiljøet som foreskrevet i arbejdsmiljøloven, satte mange virksomheder i gang med en forebyggende indsats.

For at retssikkerheden ikke skal svækkes, kræver det imidlertid, at visse nærmere betingelser er opfyldt. Kravene til grundlaget for et bødeforelæg skal derfor være de samme som ved andre straffesager. Bødeforelæggene skal ligeledes kun kunne udstedes ved overtrædelser af nærmere angivne formelle og materielle regler, hvor overtrædelserne er ensartede og ukomplerede, og hvor der ikke foreligger bevismæssig tvivl. Overtrædelserne skal således være klare og umiddelbart konstaterbare og uden skønsmæssige elementer. Endvidere skal det være en forudsætning, at den pågældende overtrædelse ikke kan ventes at medføre højere straf end bøde.

Hertil kommer, at den, der får et bødeforelæg fra Arbejdstilsynet, erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig indforstået med, at sagen afgøres administrativt med betaling af en bøde. Såfremt den, som modtager et bødeforelæg, ikke er indforstået med at lade sagen afgøre administrativt (f.eks. ikke betaler bøden), skal Arbejdstilsynet oversende sagen til politiet og anklagemyndigheden med henblik på videre foranstaltning.

Målt i forhold til Arbejdstilsynets indsats tyder alt på, at samfundet hermed får en ganske betydelig positiv arbejdsmiljøeffekt i form af forebyggende tiltag på virksomhederne. Når der således kan skabes en effektiv arbejdsmiljøindsats uden at svække retssikkerheden, bør det gøres.